

MAILAND

VIDEREGÅENDE SKOLE

Personvern 2

Brukerstøtte VG2

Hold kontroll på dine personopplysninger

- Praktiske tips: sosiale medier, passord, innstillinger
- I den digitale hverdagen kan det være vanskelig å holde kontroll på personopplysningene dine. Mange bedrifter har og bruker dem. Heldigvis har vi alle rettigheter som er beskrevet i personopplysningsloven og GDPR. De hjelper oss med å få oversikt og sikrer våre opplysninger.

Hold kontroll på dine personopplysninger

- Alt som kan brukes til å identifisere deg:
  - Navn
  - Adresse
  - E-post
  - Fingeravtrykk osv.
- Du gir ofte fra deg personopplysninger når du
  - lager bruker
  - kjøper noe
  - deltar i konkurranser
- GDPR og personopplysningsloven gir deg rettigheter.

Hva er GDPR og hvorfor er det viktig?

- GDPR – Dine rettigheter
- GDPR gir deg kontroll over dine personopplysninger.
- Virksomheter må følge regler for hvordan de
  - samler inn
  - lagrer
  - bruker data
- Du har rett til
  - Innsyn
  - Retting
  - Sletting og mer.

Innsynsretten

- Du kan be om å få vite:
  - Hva slags data de har om deg
  - Hvor lenge de lagrer det
  - Hvor de fikk det fra
  - Om de deler det med andre
- Virksomheten har 30 dager på å svare.

Rett til retting

- Du kan kreve at feil i personopplysninger blir rettet.
- Virksomheten må gjøre dette innen én måned.
- Du kan bli bedt om å dokumentere hva som er riktig.

Rett til sletting

- Du kan be om sletting hvis:
  - Du trekker tilbake samtykke
  - Du er mindreårig og ikke har samtykket
  - Opplysningene er innhentet ulovlig
- Unntak: f.eks. **legejournaler eller bokføringsplikt**

Rett til å protestere (Rett til å si nei)

- Du kan protestere mot at virksomheter bruker dine data.
- Gjelder hvis du ikke har gitt samtykke.
- Virksomheten må stoppe behandlingen – med noen unntak.

Rett til begrensning

- Du kan be om at virksomheten **midlertidig stopper** bruk av dine data.
- Nyttig hvis du:
  - Venter på retting eller protest
  - Skal klage eller gå til sak

Datatilsynet

- For å passe på at personopplysningsloven overholdes, har myndighetene opprettet et eget uavhengig tilsyn kalt Datatilsynet.
- Rolle, ansvar, eksempler på saker

Hva er Datatilsynet?

- Datatilsynet – Vokteren av personvernet
- Et uavhengig tilsyn opprettet av myndighetene
- Passer på at personopplysningsloven og GDPR blir fulgt
- Ingen politikere eller departementer kan styre Datatilsynet

Hvorfor er uavhengighet viktig?

- Uavhengig = Trygghet
- Datatilsynet kan også kontrollere myndighetene
- Sikrer at ingen samler inn ulovlige personopplysninger
- Beskytter innbyggernes rettigheter – uansett hvem som har makten

Datatilsynets hovedoppgaver

Hva gjør Datatilsynet? – Del 1

- Kontrollerer at lover og regler følges
- Retter opp feil og mangler
- Følger med på utvikling nasjonalt og internasjonalt

Datatilsynets hovedoppgaver

Hva gjør Datatilsynet? – Del 2

- Gir råd for å unngå farer for personvernet
- Deltar i råd og utvalg
- Hjelper bransjer med å lage gode rutiner

Datatilsynet og publikum

- Datatilsynet hjelper deg
- Gir råd og informasjon til folk flest
- Oppfordrer til å ha personvernombud
- Bidrar til debatt og synlighet i media

Hvor finner du mer info?

- Utforsk mer på datatilsynet.no
- Nettsiden har guider, podcast og nyhetsbrev
- Du kan finne:
  - Dine rettigheter
  - Hvordan klage
  - Hva et personvernombud gjør

Oppgave

- [Dine rettigheter | Datatilsynet](#)
- [Oppgave-fil](#)

Hva er personopplysninger?

- Informasjon som kan knyttes til en person:
  - Navn
  - Adresse
  - E-post
  - Bilder
  - Video
  - Lyd
  - Biometriske data
- Personopplysninger kan være
  - Tekst
  - Bilde
  - Lyd
  - Video

Hva betyr å behandle personopplysninger?

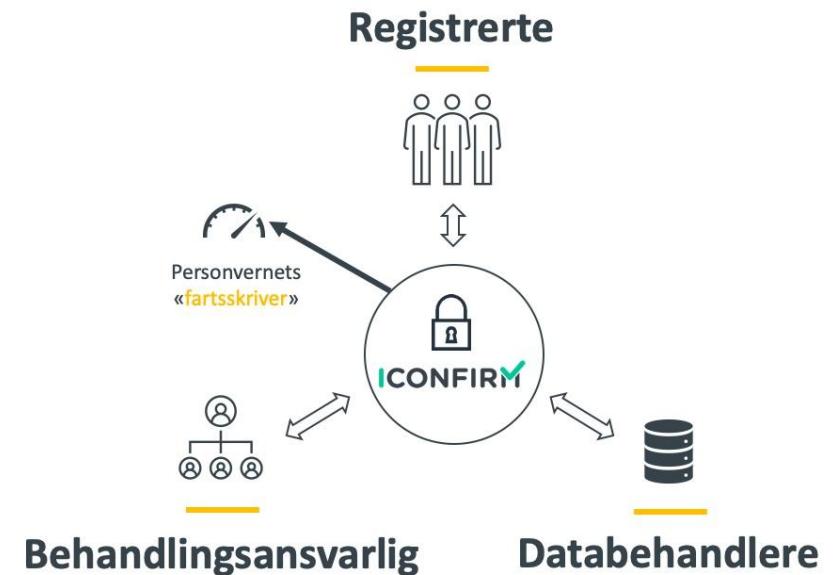
- Behandling = all bruk av personopplysninger
- Eksempler: innsamling, lagring, registrering, sammenstilling, viderelevering, osv...

To viktige roller

- Databehandler og Behandlingsansvarlig

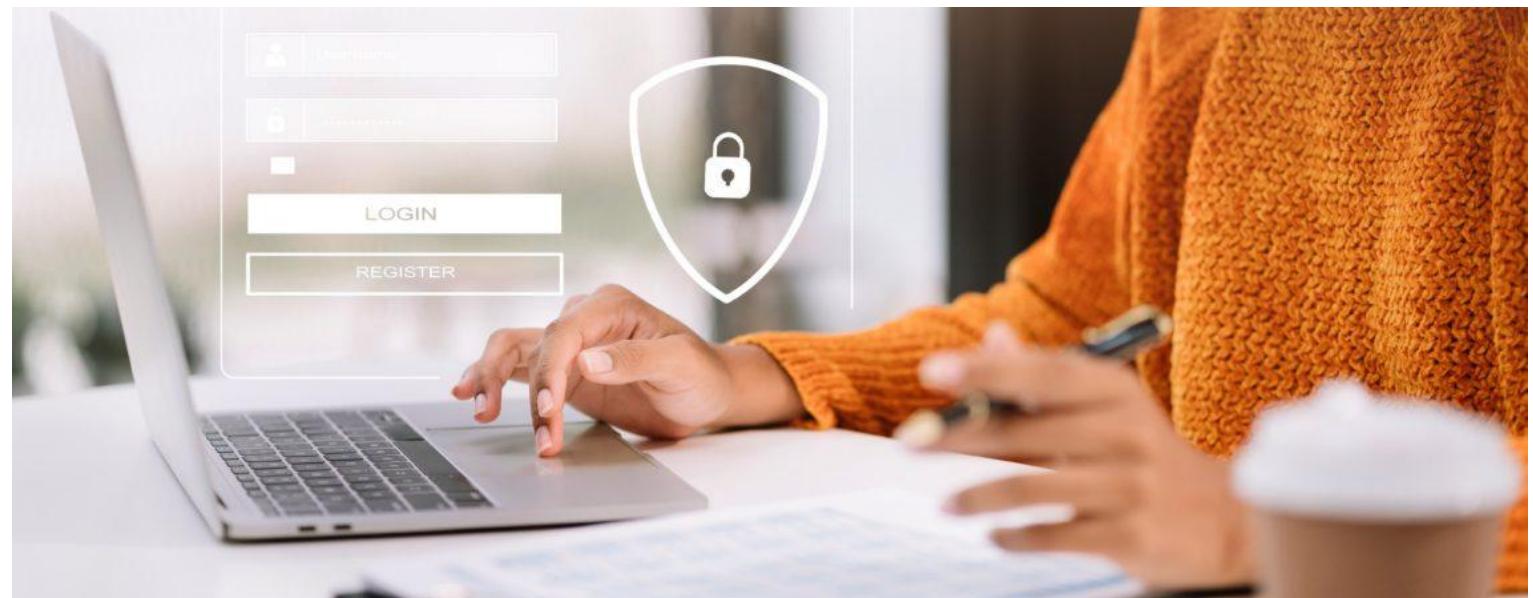
Behandlingsansvarlig
bestemmer formål og
har hovedansvaret

Databehandler
utfører oppgaver med
personopplysninger
på vegne av andre

Databehandler – Hva gjør en databehandler?

- Registrerer, lagrer, eller bruker personopplysninger etter instruks
- Eksempler: kundeservice, IT-support, ordredministrasjon
- Må følge instruksene og ikke bruke data til andre formål

Behandlingsansvarlig – Hvem har ansvaret?

- Har ansvar for at alt skjer lovlig og rettferdig
- Bestemmer hva data skal brukes til og hvordan
- Kan være en person, bedrift eller offentlig organ

Viktige regler og avtaler

- Databehandler må følge loven – selv om de ikke bestemmer formålet
- Det skal være en **databehandleravtale** mellom partene
- Eksempel: bedrift som bruker ekstern e-posttjeneste

Skriving

- Skriv en kort tekst (1 side):
- Forklar **hvorfor det er viktig** at opplysningene om deg er riktige og sikret.
- Gi eksempler på minst **3 ulike registre** du selv er registrert i.
- Hvilke konsekvenser kan det få om opplysningene dine blir misbrukt?

Oppgaver om behandling av personopplysninger

- Oppgaver om behandling av personopplysninger - Brukerstøtte (IM-ITK vg2) - NDLA